

NEKA ISKUSTVA VEZANA UZ SURADNJU GRADSKOG MUZEJA VARAŽDIN SA ŠKOLAMA

Anita Šestan Perić
 Gradski muzej Varaždin
 Varaždin

Svaki muzej, kao ustanova javnog djelovanja, nastoji što je moguće bolje ostvarivati svoj kontakt s publikom, i u kvalitativnom i u brojčanom smislu. Možemo ustvrditi da broj posjetitelja varaždinskog Gradskog muzeja ne zadovoljava u potpunosti, a pretpostavljamo da je tako i u ostalim hrvatskim muzejima. No, prema mojem osobnom sudu, to ne može biti presudan kriterij za vrednovanje rada i opravdanost postojanja jedne muzejske ustanove, iako je jedno sigurno: svaki muzej nastoji povećati broj posjetitelja.

Analizirajući podatke o profilu i dobi posjetitelja u varaždinskome Muzeju, zaključujemo da većinu čine osnovci i srednjoškolci, pa je s tim u vezi i interes Muzeja da posebnu suradnju razvija s odgojno-izobrazbenim ustanovama. U tom segmentu djelovanja Muzeja i težnji da što više učenika posjeti muzejske sadržaje pojavljuju se i određeni problemi. Oni su, nema sumnje, i subjektivne, ali pretežito su objektivne prirode, i to s obje strane. Svatko od nas mogao bi, naravno, kvalitetnije i uvijek bolje poraditi na svojim poslovima. No, u slučaju varaždinskoga Muzeja treba ipak istaknuti neke činjenice. Gradski muzej Varaždin sastavljen je od šest raznorodnih odjela, koji pokrivaju različita područja: od pretpovijesti, povijesti, kulturne povijesti, likovne umjetnosti, biologije do etnologije. Uz kustose ne postoji muzejski pedagog koji bi se bavio isključivo edukativnim poslom u muzeju. Iako po nazivu radnoga mjesta obavljam zadaće pedagoškoga suradnika, i koliko je god to moguće surađujem s odgojno-izobrazbenim ustanovama, to je samo jedan segment mogega posla. Budući da se u posljednjih nekoliko godina pokazalo izuzetno potrebnim raditi na promidžbi Muzeja i odnosima s javnošću, to obavljam ja, jer za te poslove nemamo posebno zaposlenu osobu. Naravno, time je edukativna djelatnost muzeja dijelom prikraćena. Što se, pak, tiče škola, uz ponešto osobne inercije nastavnika, postoje i sasvim opravdani razlozi nedovoljnog odziva učenika muzejskim programima. Jasno je, što mi je potvrdila i većina nastavnika, da opsežnost nastavnih programa onemogućuje češće izbivanje izvan školskih učionica na nekim drugim programima, ma kako oni bili edukativni ili na bilo koji drugi način opravdani. Za svaki organizirani posjet varaždinskih škola Muzeju trebalo bi odvojiti

jedan ili najčešće dva školska sata, što je, osim u razrednoj nastavi, vrlo teško. Škole izvan gradskoga područja za posjet Muzeju trebaju zapravo planirati cijeli školski dan a to obično kombiniraju s još nekoliko sadržaja, što poskupljuje cijeli izlet. Imajući to na umu, nameće se zaključak da bi, kad je situacija takva, trebalo težiti nekim drugim rješenjima, i to na obostranu korist, a to je, prije svega, poticanje na individualni posjet Muzeju.

Pojedinačni, odnosno individualni posjet učenika Muzeju treba biti osmišljen tako da se đaka zainteresira za određeni sadržaj. Jedan od oblika pomagala su radni listići.

Radne listiće u Muzeju izrađuju kustosi ili pedagoški suradnik, obično uz neke likovne i tematske izložbe. Primjerak radnog listića na uvid dobivaju i nastavnici. Od njih se očekuje da učenicima prenesu informaciju o određenim muzejskome sadržaju, da ih upute na razgledanje, te na korištenje naših radnih listića ako su oni za taj sadržaj predviđeni. Vrlo je važno da nastavnik, nakon što od učenika dobije ispunjen listić, njegov trud i posjet Muzeju prikladno valorizira kako bi učenik i ubuduće ciljano, ali i s voljom posjetio Muzej.

Koncepcija radnog listića osmišljena je tako da se temeljem nekoliko pitanja obuhvati spoznajna i psihološka strana takvoga, samostalnog oblika rada učenika. Primjerice, kod likovnih izložaba (primjer 1. i primjer 2.) pozornost je usmjerena na "čitanje" likovnoga jezika predstavljenih djela, te na opažanje najvažnijih elemenata kako bi se ponovile ili naučile osnovne likovne umjetnosti, u cilju razumijevanja umjetničkoga djela. Kod tematskih izložaba (primjer 3. i primjer 4.) učenika se pitanjima, već prema temi i karakteru prikazanoga, navodi na upoznavanje i uočavanje određenih sadržaja, objašnjavanje nekih pojava, događaja, utvrđivanje faktografskih podataka i sl.

I u jednom i u drugom slučaju generaliziraju se neki pojmovi, što je važno za prepoznavanje sličnih sadržaja u nekim drugim situacijama. Isto tako, ne treba zanemariti ni psihološki moment kod ovoga samostalnog oblika rada, gdje se određenim pitanjima učenika navodi na iznošenje vlastitih sudova i razmišljanja, pri čemu je i njegov doživljaj nekog muzejskog sadržaja osobniji. Osim ovakvoga oblika rada u Muzeju, organiziraju se povremeno još neki programi za učenike. To su predavanja, koja uglavnom priređuju kustosi bilo u muzejskim prostorima, bilo u školi, uz izvorne muzejske predmete ili pak dijapozitive i slična sredstva. Predavanja su vezana uz neku temu, koja se može ilustrirati i obraditi predmetima iz muzejskog fundusa, odnosno uz neku izložbu.

Također, uz izložbe se ponekad, ovisno o sadržaju, priređuju i neki dodatni programi kao što su, primjerice, crtanje ili modeliranje kao učenicke aktivnosti ili pak predstavljanje nekih

*Rad licitara, popratni program uz izložbu Tradicijski obrti i rukotvorstvo
Organizacija: Etnografski odjel GMV-a.
Snimio: Davor Punjar.*

srodnih sadržaja uz pojedine programe poput starih obrta u povodu izložbe “Tradicijski obrti i rukotvorstvo – entitet hrvatske narodne baštine”.

Na kraju valja reći da će Muzeji i nadalje nastojati unapređivati i razvijati što bolju suradnju sa školama, koja će biti utoliko

kvalitetnija koliko će se rješavati i otklanjati neki problemi tek naznačeni u ovom članku. Ne treba zaboraviti da upravo iz mase školske djece i mladeži izrasta i odgaja se buduća odrasla muzejska publika, što je sasvim sigurno dobar razlog i poticaj Muzeju u njegovu edukativnom djelovanju.

Summary:

Some experiences linked with the co-operation of the Varaždin Municipal Museum with schools

The Varaždin Municipal Museum has six departments covering different fields. Apart from the curators, who are doing the work prescribed by the Museum Law, there is no museum educator who would deal exclusively with educational activities. These facts draw attention to the lack of qualified personnel that hampers educational activities at the museum.

As far as schools are concerned, there are legitimate reasons for the inadequate organised response of schoolchildren to museum

programmes (the pupils have to take time off from their set curriculum for organised visits). To organise an individual visit and animate a pupil, we made worksheets. Teachers are also given a copy, so that they can instruct the pupils how to use them. After a visit to the Museum it is important that teachers mark the filled out worksheets that represent the pupils' work. Apart from this activity, the Museum organises other programmes for pupils (lectures, drawing, modelling, ancient crafts).

Izložba slika i crteža Ede Kovačevića "Ciklus zagorski krajolik"
organizacija Galerija starih i novih majstora GMV-a
dio radnih listića za učenike osnovne škole
priredila: Mirjana Dučakijević

Izložba "EDO KOVAČEVIĆ - Ciklus Zagorski krajolik"
CRTEŽI EDE KOVAČEVIĆA

81. ZAGORJE

OSNOVNI ELEMENTI KOJIMA SE SLIKAR SLUŽIO PRI NASTANKU
SVOJIH DJELA SU BOJE I LINIJE.

KAKVE SU TEME NA CRTEŽIMA UMJETNIKA?

POZNAJEŠ LI CRTAČKU TEHNIKU KOJOM SE ON SLUŽI?

OPIŠI LINIJE PO KARAKTERU (TANKE, DEBELE, ISPREKIDANE,
KONTINUIRANE...):

KAKVE SU LINIJE PO SVOM POLOŽAJU?
/VERTIKALNE, HORIZONTALNE, DIJAGONALNE/

OPIŠI EFEKT ZGUSNUTIH LINIJA NA JEDNOM OD IZLOŽENIH
CRTEŽA!

KOJI TI JE CRTEŽ NAJDRAŽI?
Z A Š T O?

GMV

Izložba karikatura Ivana Šarića "Ratni zariši"
radni listić za učenike 3. i 4. razreda osnovne škole
priredila: Anita Šestan Perić

Gradski muzej Varaždin

Izložba karikatura Ivana Šarića

"R A T N I Z A R I S I"

C R T E Ž JE VRSTA LIKOVNOG IZRAŽAVANJA U KOJEM UMJETNIK
KAO OSNOVNO SREDSTVO IZRAŽAVANJA KORISTI C R T U.
TAKO, NA PRIMJER, PISAC KORISTI RIJEČI, A GLAZBENIK NOTE.

1. ŠTO JE KARIKATURA?
2. O ČEMU GOVORE KARIKATURE KOJE SI VIDJELA - VIDIO NA
IZLOŽBI?
3. JESU LI SVE ONE PRIKAZANE NA ŠALJIV NAČIN?
ZAŠTO?
4. JESI LI VEĆ PRIJE VIDJELA - VIDIO KARIKATURU?
GDJE?
5. POTRAŽI U NOVINAMA I IZREŽI NEKOLIKO KARIKATURA!
(PREDLAŽEMO TI DA IH POTRAŽIŠ U "VJESNIKU", "VEČERNJEM
LISTU" ILI "VARAŽDINSKIM VIJESTIMA"!)

GMV

Objašnjenje: Iako se, u pravilu, u Muzeju ne organiziraju vodstva kroz izložbe, ponekad ima iznimaka. Tako je bilo i s izložbom "Ratni zariši", na koju su učenici nižih razreda osnovnih škola došli organizirano. Pri razgledanju postava izložbe, analizirali smo nekoliko crteža tematski i

strukturalno, te došli do pojma karikature. Nakon toga, svaki je učenik dobio primjerak listića, pa smo na temelju nekoliko pitanja rezimirali sadržaj. Radne listiće učenici su kasnije ispunili u školi.

Izložba "Lepoglavska čipka"

Organizacija: Etnografski i Kulturno-povijesni odjel GMV-a

dio radnih listića za učenike osnovne škole

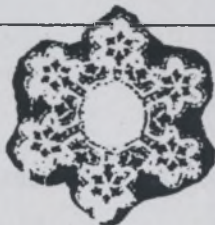
priređile: Ljerka Albus, Ljerka Šimunić, Anita Šestan Perić

Gradski muzej Varaždin

6. Lepoglavska čipka radila se isključivo za prodaju, pa je stoga nema niti u narodnoj nošnji lepoglavskog kraja. Tko ju je kupovao i na koji se način ona koristila?

7. Na izložbi su predstavljene i modne skulpture umjetnice Lidije Šeler.

Što je autorica njima željela prikazati? Opiši jednu modnu skulpturu!

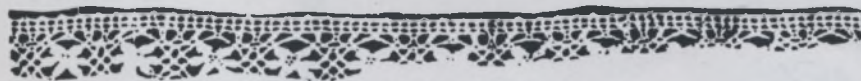

8. Na koji se način, osim klepanja, može raditi čipka?

9. Što ti se na izložbi najviše svidjelo?

GMV

Stalni postav Kulturno-povijesnoga odjela GMV-a, Stari grad
 "Iz varaždinske prošlosti", dio radnog listića za učenike 3. i 4.
 razreda osnovne škole
 priredila: Anita Šestan Perić

Gradski muzej Varaždin

STARI GRAD - KULTURNOPOVIJESNI ODJEL
 Radni listić: IZ VARAŽDINSKE POVJESNI
 (III. - IV. razred osnovne škole)

IME I PREZIME: _____

ŠKOLA: _____

RAZRED: _____

STARI GRAD POSJETILA SAM / POSJETIO SAM DANA: _____

Stari grad najstarija je i najvrednija građevina grada Varaždina. Građen je i pregrađivan u razdoblju od konca 14. do prve polovice 19. stoljeća. Današnji izgled dobilo je uglavnom u 16. stoljeću. Bio je u posjedu mnogih plemićkih obitelji, a najduže su njegovi vlasnici bili članovi obitelji Erdödy (Erdedi). Od 1925. godine u Starome gradu nalazi se kulturnopovijesni odjel Gradskog muzeja Varaždin. Tu se čuvaju brojni predmeti koji svjedoče o prošlosti grada Varaždina i njegove okolice.

Nakon što si razgledala / razgledao ovaj odjel Muzeja, odgovori na sljedeća pitanja:

1. Grad Varaždin prvi se put spominje u listini kralja Bete III.
 Iz kojeg stoljeća potječe taj dokument? _____

2. Početkom 13. stoljeća Varaždin je postao slobodni i kraljevski grad. Gradom je upravljao gradski sudac (r i h i a r), koji je donosio zakone i sudio u kraljevo ime. Simbol njegove vlasti bilo je sudačko žezlo.

Opiši jedno žezlo koje si vidjela / vidio u Starome gradu!

3. Jedan od najvrednijih predmeta u Starome gradu je veliki srebrni gradski pečatnjak iz 15. stoljeća. Što je na njemu prikazano?

Taj je pečatnjak Varaždincima potvrdio kralj

M _ _ I _ A _ K _ R _ _ N.

Objašnjenje: Svake godine, obično u travnju ili svibnju, u razgled stalnog postava Kulturno-povijesnoga odjela u Starome gradu dolaze učenici trećih i četvrtih razreda varaždinskih osnovnih škola, kao bi povezali i nadopunili gradivo s područja povijesti svojega zavičaja s izvornim

predmetima koji se čuvaju u Muzeju. Budući da većim dijelom vodim tu skupinu kroz postav, svake godine nastojim prirediti za učenike i mali podsjetnik u obliku radnih listića, koje učenici ispunjavaju u školi ili ih rješavaju u naknadnom individualnom posjetu.